

ГРАЖДАНСКА ОТБРАНА НА НРБ

ПАМЕТКА

за действие
на населението
при стихийни
бедствия

ВОЕННО ИЗДАТЕЛСТВО
СОФИЯ 1979

ГРАЖДАНСКА ОТБРАНА НА НРБ

ПАМЕТКА
за действие
на населението
при стихийни
бедствия

ВОЕННО ИЗДАТЕЛСТВО
СОФИЯ, 1979

ПОВЕДЕНИЕ И ДЕЙСТВИЕ
НА ГРАЖДАНИТЕ
ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

ГРАЖДАНИ,

Земетресението е едно от най-опасните стихийни бедствия. Неговата продължителност не е голяма, но последствията при силни земетресения са по-разрушителни от другите стихийни бедствия. Нашата страна се намира в сеизмична зона и не са изключени силни земетресения в отделни райони и у нас.

Важно е при земетресение да се запази спокойствие и самообладание, да не се допуска паника и да се действа организирано и уверено.

ПРИ УСЕЩАНЕ НА ПЪРВИТЕ ПРИЗНАЦИ НА ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО

— не трябва да напускате жилището, учреждението, предприятието или общественото заведение;

— заемете най-безопасното от срутване място, като застанете до една от вътрешните стени или във вътрешния коридор, далече от прозорците и външните стени на сградата.

СЛЕД ПРЕМИНАВАНЕ НА ПЪРВИЯ ТРУС

— незабавно изключете отоплителните и награвателните уреди, осветлението, радиото и телевизионните приемници, газовите и другите домакински прибори;

— вземете най-необходимите вещи и лични документи и незабавно напуснете помещението;

— заключете жилището и предупредете съседите за опасността;

— слизайте само по стълбите, без да използвате асансьора, като осигурите предимство на майки с деца и възрастни хора;

— при излизане от сградата се отдалечете от нея на разстояние, равно най-малко на височината ѝ;

— не заставайте под електрически, трамвайни и тролейбусни мрежи;

— движете се по средата на улицата или по алеите на парковете и градините.

**АКО ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО НАСТЪПИ,
КОГАТО СТЕ НА РАБОТНОТО СИ МЯСТО,
В КУЛТУРНИ, ОБЩЕСТВЕНИ, УВЕСЕЛИТЕЛНИ
ЗАВЕДЕНИЯ ИЛИ В МОТОРНО ПРЕВОЗНО
СРЕДСТВО**

— запазете самообладание и без паника изпълнявайте указанията на съответните административни органи;

— лекари, инженери, работници, материално-отчетни лица и други специалисти, напускате работните си места само по указание на съответните длъжностни лица;

— при напускане на обществените, културните или увеселителните заведения давайце предимство на жените, децата и възрастните;

— при движение с моторно превозно средство, спрете на безопасно място до преминаване на бедствието;

— не оставяйте личния си автомобил на платното на улицата и избягвайте движение с него в населеното място, за да не пречите на движението на автомобилите на противопожарната охрана, народната милиция, бърза помощ и др.

**СЛЕД ПРЕМИНАВАНЕ
НА ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО**

— завърнете се на работното си място или в жилището само след съобщение на компетентните органи за преминалата опасност, предадено по националната радиостанция или по местната радиотранслационна мрежа;

— влизането в жилището, учреждениято, предприятието извършете изключително внимателно поради опасност от срутване, избухване (запалване) и др.;

— в газифицирани помещения не влизайте с факла, фенер и запалена цигара;

— поради опасност от възникване на епидемии при разрушения и повреди по водопроводната и канализационната мрежа консумирайте вода само с разрешение на компетентните органи;

— не стойте в близост до разрушени сгради и съоръжения, за да не пречите при оказването на първа помощ и провеждането на спасителните работи;

— съобщете на близките си, че сте в безопасност;

— спазвайте установените правила за поведение и действие и участвайте активно в провежданите спасителни работи;

— изпълнявайте указанията на органите на народните съвети, народната милиция и гражданската отбрана.

ПОВЕДЕНИЕ И ДЕЙСТВИЕ
НА ГРАЖДАНИТЕ
ПРИ НАВОДНЕНИЕ

Наводнението представлява временно заливане на значителна част от сушата с вода в резултат на действието на природни сили.

Наводнението се отличава от другите видове стихийни бедствия по това, че в известна степен се поддава на прогнозиране, което дава възможност предварително да се определи времето, характерът и очакваните размери. Навреме взетите мерки позволяват да се изключат или да се намалят катастрофалните последици от наводненията.

ГРАЖДАНИ,

— трябва да знаете кои реки, язовири и водоеми могат да предизвикат наводнение във вашия район; зоните, които може да бъдат залети, и най-късите маршрути, по които трябва да излезете на безопасно място;

— при опасност от наводнение е необходимо да държите включени радиоприемника и радиоточката, да следите и да изпълнявате

разпорежданията, които съответните органи предават по радиото и радиотранслационната мрежа, да пригответе незабавно личния си багаж от най-необходимите вещи, хранителни продукти и документи за евентуална евакуация.

При подаване на сигнала „Наводнение“ извършете следното:

— Вземете личния си багаж и се евакуирайте по определения маршрут в безопасен район.

— При възможност окажете помощ за извеждане на селскостопанските животни и на материалните и културните ценности извън възможните зони на заливане.

— При невъзможност да се евакуирате, отворете вратите на помещенията, където са затворени домашните животни и птици, отвържете завързаните животни и заемете най-горния етаж на оградата, покрива или други по-безопасни високи места.

— При работа на полето и в горското стопанство в близост до корито на река, дере и други незабавно се отдалечете от поречието им и заемете високо безопасно място.

— При поройни дждове в никакъв случай не използвайте за укриване мостове, водостоци и други пътни съоръжения.

— При проливен дъжд, ако сте на път с превозно средство, незабавно спрете вдясно на пътното платно, изчакайте спирането на пороя.

— Ако се окажете в непознато място и в заливната зона, незабавно заемете най-близкото възвишение.

Ако се намирате извън всякаква опасност, трябва да спазвате установения ред, да се включите най-активно в помощ на формированията на ГО за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи, за построяване на отводнителни канали и за укрепване на съществуващите диги.

ПОВЕДЕНИЕ И ДЕЙСТВИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ ПРИ ПОЖАР

Пожарите са опасни стихийни бедствия. Те са съпроводени с големи загуби за народното стопанство, а често и с човешки жертви. Причините за тях са най-различни.

В борбата с пожарите предварителните противопожарни мерки и умелите действия в райони на пожар са важно условие за запазване живота на хората, на материалните и културните ценности.

ГРАЖДАНИ,

Строго спазвайте противопожарните профилактични мероприятия и изисквания.

При възникване на пожар

— уведомете незабавно органите на противопожарната охрана или други компетентни органи;

— незабавно вземете мерки за гасене на пожара и за евакуация на застрашените хора и животни;

— ако се намирате в горяща сграда, запазете самообладание и без паника я напуснете през стълбището, балкона, терасата и др.;

— не използвайте асансьора за напускане на горящата сграда;

— когато мястото (пътят) за преминаване е преградено от пламъци, намокрете обилно облеклото си с вода и обвийте откритите части на тялото с мокри кърпи (плат) и тогава преминете през пламъците;

— задимен участък (място) преминете с поставена на дихателните органи мокра кърпа;

— ако облеклото ви е запалено, съблечете го и го изхвърлете настрана, а при невъзможност го загасете чрез обвиване с одеяло или други дрехи.

ПОВЕДЕНИЕ И ДЕЙСТВИЕ
НА ГРАЖДАНИТЕ
ПРИ ЗАЛЕДЯВАНЕ, ВНЕЛИЦИ,
ОБИЛНИ СНЕГОВАЛЕЖИ
И ЛАВИНИ

ГРАЖДАНИ,

Заледяването е природно бедствие, което настъпва при рязко понижаване на температурата под 0°C , когато вали дъжд, сняг, при лавица, при мъгла и висока влажност на въздуха, придружени от студен вятър.

Заледяването може да настъпи денем или нощем обикновено през зимата, а във високопланинските райони и през пролетта и есента, като често става причина за нещастни случаи, за загубване на животни, транспорт, за човешки жертви.

За да избегнете лошите последствия при заледяване, спазвайте следното:

— Следете редовно метеорологичните бюлетени и препоръките, предавани по радиото и телевизията, и не предприемайте без неотложна необходимост движение пеша, с автомобил или с животни в заледени райони, а ако сте на път, приберете се в най-близкото населено място и изчакайте да премине опасността.

— При неотложна необходимост да се придвижите от едно място на друго в заледен район

пеша екипирайте се с подходящи обушки, създаващи стабилност при ходене по лед.

— Избягвайте да се движите сам в непознат район.

— При навяхвания, изкълчвания на стави или счупвания на кости запазете самообладание и вземете мерки за обездвижване с подръчни средства.

— Окажете необходимата помощ на изпаднал в беда човек.

Виелиците и обилните снеготалжи като природни бедствия създават условия за човешки жертви и много материални загуби. За да избегнете лошите им последствия, спазвайте следното:

— Следете метеорологичните бюлетени и препоръките, предавани по радиото и телевизията, и не предприемайте без нестложна необходимост придвижване от едно място на друго по време на виелица или на обилни снеготалжи. Ако те ви заварят на път, приберете се в най-близкото населено място.

— При неотложна необходимост да пътувате при тези условия движете се по-далеч от сградите, електропроводите и дърветата. Избягвайте да се движите поединично. При движение на открито използвайте удобни топли дрехи, обувки и ръкавици. При умора не се спирайте, не сядайте за почивка и не употре-

бявайте алкохол, а се придвижете до най-близкото населено място, до хижа, кантон, заслон и др.

— Продължителни придвижвания извършвайте само по познати маршрути с умерено темпо, а при загуба на ориентация потърсете запазено от снеговалежа и вятъра място и поставете обозначителен знак.

— Не излизайте на път с моторно превозно средство, ако това не е крайно наложително. Не пътувайте сам в автомобил. Ако виелицата или обилният снеговалеж не позволяват да продължите движението по набелязания маршрут, спрете моторното превозно средство в първия срещнат населен пункт или крайпътен кантон, а ако това е невъзможно — извън пътя, като не допуснете затрупването му със сняг. Не използвайте двигателя на спряното превозно средство за отопление, а при крайна необходимост за кратко време включете двигателя, като преди това откриете ауспуха от затрупания го сняг и осигурите достъп на свеж въздух в купето (кабината) чрез отваряне на прозорец.

— Когато наблизо има населен пункт, кантон, заслон и други, отведете пътниците и ги настанете на топло място до преминаването на виелицата и до разчистването на пътя.

— Оказвайте съдействие на служебните лица, като привлечете и работоспособните път-

ници от превозното средство за евакуиране на пострадалите и за извличане на заседналите в преспите автомобили.

При движение пеша в планините избягвайте лавиноопасните места, а в случай на опасност от лавини незабавно сигнализирайте застрашените и бързо се изнесете встрани. При пропадане на хора в лавини, пукнатини и при затрупване от лавини маркирайте точно мястото; съобщете незабавно на спасителната служба и при възможност започнете спасителни работи.

При движение с моторно превозно средство в планините при лавинна опасност изтеглете по най-бърз начин автомобила на безопасно място. Ако това е невъзможно, изведете пътниците извън лавинния участък.

Редактор Тодор Богданов

Художник Антония Дочева
Художествен редактор Огнемир Киров
Технически редактор Р. Бояджиева
Коректор Д. Матеев

Формат 60×90/32. ЛГ II/135. Дадена за печат на 30. I. 1979 г.
Подписана за печат на 21. II. 1979 г. Печатни коли 2. Из-
дателски коли 1. Издателска поръчка № 179. Техническа
поръчка № 494. Код 66—1979 г.

Печатница на Военното издателство